

Terwijl O Man de fokkerijwereld meer en meer verwondert door het gat dat hij slaat met de concurrentie, blijft zijn fokker nuchter. 'De genen zijn gewoon op de goede plaats gevallen.'

De Amerikaan Gaylon Obert over hoe het voelt om de wereldkampioen totaalindex te fokken.

Ik weet nog goed dat ik samen met m'n broertjes voetbal speelde. 'Hey O Bee', riepen ze dan luidkeels over het veld. Die bijnaam was afgeleid van de eerste letters van onze achternaam en die gebruik ik nu als prefix', vertelt een glimlachende Gaylon Obert (65). Het melkveebedrijf dat hij met diezelfde broers runt, is de geboortegrond van niemand minder dan O Man. Voluit geschreven: O-Bee Manfred Justice. In zeven belangrijke landen bezet O Man de koppositie van de stierindexpublicatie (op basis van niet omgerekende cijfers). In twee landen staat hij op de tweede plaats. Een staat van dienst die de stier realiseert met informatie van bijna twintigduizend dochters. Wat is zijn geheim? 'O Man is zijn tijd ver vooruit geweest. Hij combineert productie, gezondheid en exterieur. Ik heb niet bewust gemikt op die combinatie, ik heb niet gezocht naar Manfred maal Elton. Achteraf blijken de genen gewoon op de goede plaats te zijn gevallen', relativeert Gaylon.

De O Manfokker doet zijn best bescheiden en nuchter te blijven onder de enorme aandacht die uitgaat naar zijn stier. Maar na enig aandringen wordt duidelijk wat het met je doet als je de nummer 1-stier van de wereld hebt gefokt. 'Niets maakt me gelukkiger dan dat iemand zegt dat ik de beste stier ter wereld heb gefokt. Ik zat nog op school toen ik al de wens had om ooit eens een fokstier te fokken.'

Genomic selection en nabetalings

Gaylon Obert was afgelopen maand op uitnodiging van WWS in Nederland, samen met Charlie Will. De sire-analist voor ki-organisatie Select Sires vertelde vorig jaar in Veeteelt (mei 2) dat O Man op basis van merkers destijds niet zou zijn ingezet. Die opzienbarende conclusie is intussen bijgesteld, want een jaar later werkt Select Sires niet meer met twaalf, maar met 1200 merkers en volgend jaar met 52.000. De jongste tests wijzen erop dat O Man wel degelijk positief codeert voor melk. Gaylon: 'Genomic selection moet zich nog bewijzen, maar ik zie de ontwikkeling opgewekt tegemoet. Voor een fokkerij-organisatie is het zeker handig om de beste uit drie volle broers te kunnen selecteren. Maar voor een fokker is

het wel opletten geblazen, want de broer die gecontracteerd wordt moet wel een extra bedrag opleveren dat minstens gelijk is aan wat zijn volle broers minder waard zijn.' Even is het stil. Obert knikt begripvol bij de vraag in hoeverre een fokker deze 'plus' kan bedingen. 'Ik zou zeggen dat het stier-tje alleen mag vertrekken als ik een nabetalings krijg; dat verzekert de revenuen als hij doorbreekt. Nu gebeurt dat bij slechts vijf procent van de stieren. Maar ik weet ook wel dat een groot deel van de veehouders zich die instelling niet kan permitteren.'

Negentig procent verwant aan O Man

O Man is wereldwijd zwaar ingezet als stiervader. Alleen al bij eigenaar Select Sires maken tachtig zonen (op een testcapaciteit van 330 holsteinstieren per jaar) hun opwachting. De eerste twaalf krijgen naar verwachting dit jaar in augustus hun eerste cijfers. Voor het zover is heeft Obert deze maand reden voor een feestje: O Man viert als alles goed gaat zijn tiende verjaardag. 'Ik ga de stier met een bezoekje vereren in de stallen van Select Sires. O Man produceert nog volop. Zelfs op zondag nemen ze zijn sperma af. Hij zit nu op een levenstaal van 850.000 doses, volgend jaar kan hij zijn miljoenste springen.'

*Mijn fokdoel is
eenvoudig:
stiermoeders fokken*

Obert melkt met zijn broers Steve en Gary 180 koeien, waarvan vijftig procent verwant is aan O Man. 'Daarom zet ik hem zelf maar mondjesmaat in.' Onder de huidige 25 O Mandochters schuilt ook een telg uit de Jenny Loufamilie. Hiermee hoopt de fokker zich met een andere bloedlijn te kunnen onderscheiden. Maar voorlopig is deze risicospreiding overbodig, want foktechnici weten hun weg naar O-Bee Holsteins in het Amerikaanse Dakota (Illinois) nog prima te vinden. Elke maand maakt Obert twee et-sessies. 'Er zijn fokkers die veel meer spoelen, maar ik wil alle embryo's planteren in eigen vee. Ik verkoop namelijk geen genetica tot het moment dat er ki-stiertjes zijn opgehaald, anders prijs ik mezelf uit de markt.' Meest actuele donor is een 87-punten Boliverdochter uit een Stormatic uit een Decision uit de met 93 punten ingeschreven O Bee Formation Josey. Zij is een afstammeling van Jezebel (v. Elton), de moeder van O Man. De Boliverdochter

leverde ondertussen vijftig embryo's, waarvan acht stiertjes naar de ki gaan.

Geen tweede O Man

Obert verwacht niet nog een O Man te fokken, maar het streven is er wel. 'Mijn fokdoel is eenvoudig: stiermoeders fokken. Dat maakt het vak gewoon spannender. Om voor de fokkerij interessante dieren te houden is de Amerikaanse TPI-index meestal leidend bij de stierkeuze. Nu gebruik ik Robthom Moscow, Velvet View Socrates en Ensenada Taboo Planet. Het stieradviesprogramma van het stamboek maakt de combinaties bij koeien die niet gecontracteerd zijn.'

O-Bee Holsteins heeft momenteel twintig koeien onder contract en er staan veertig stieren op wacht bij de ki. 'Tijdens mijn inleidingen zeg ik wel zo mooi dat ik al vijftig jaar lang alle dagen koeien melk, maar de realiteit is iets minder romantisch. Ik onderhandel intussen dertig jaar met foktechnici en wij waren in 1980 een van de eersten die in onze omgeving startten met spoelen. Uiteindelijk draait het wel gewoon om geld verdienen.'

Dat heeft Obert met O Man wel gedaan, al heeft hij voldoende handelsgeest om niet te zeggen hoeveel. 'Er zat wel een plafond in zijn vergoeding.' Behalve O Man leverde zijn moeder Jezebel nog acht zonen die het tot fokstier schopten, waaronder volle broer O Bee Manfred Justin, maar hij draagt het onfortuinlijke cvm-gen. Jezebels laatste zoon O Bee Jobez (v. Morty) staat op een voorlopige +2,65 voor totaal exterieur.

Obert ziet in de O Mandochters veel terug van Jezebel en weet hij dat het met hun gezondheid wel goed zit. Het bewijst in zijn ogen dat inkruisen met andere melkveerassen overbodig is. 'Zijn dochters laten de tocht vroeger in lactatie zien en kalven gemakkelijk af. O Man brengt de eigenschappen die veehouders beogen door te kruisen. Waarom kruisen als er een stier is als O Man?'

Tijmen van Zessen

Gaylon Obert: 'Waarom kruisen met andere rassen als er een stier is als O Man?'

O Man is zijn tijd ver vooruit